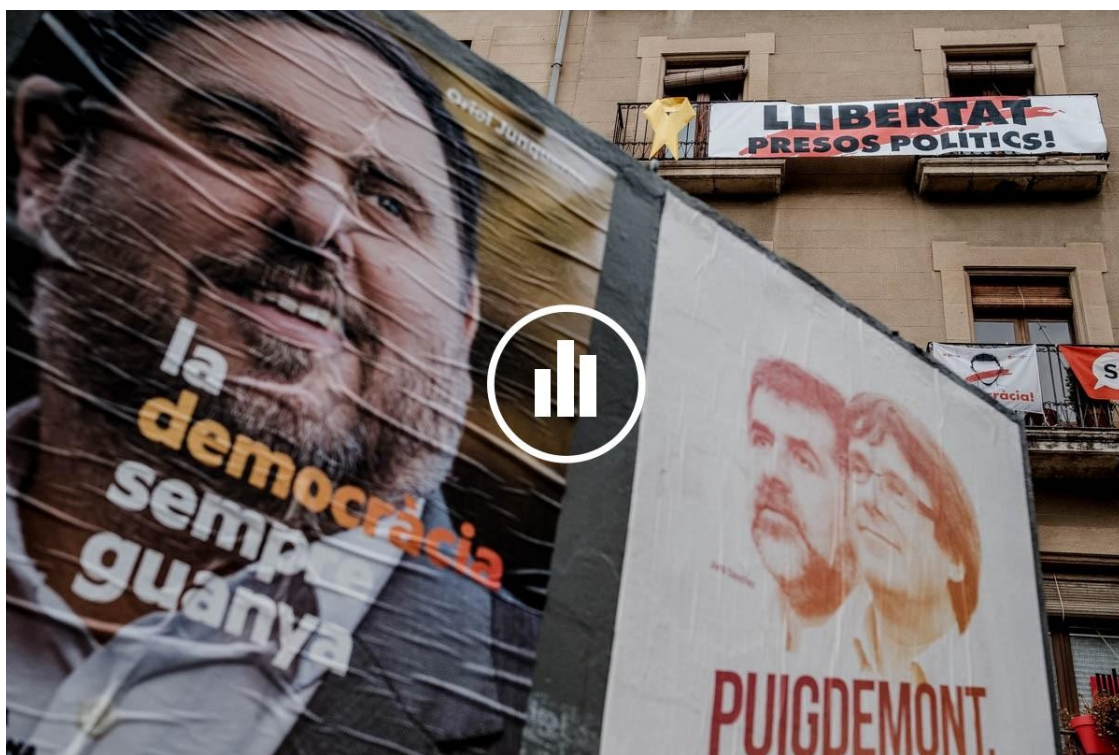

Política | Actualitzat el 17/07/2018 a les 20:08

Una gran llista independentista suma més que dues o tres? 10 gràfics aclaridors

L'increment de vot per separat de JxCat i ERC en relació a JxSí es concentra en ciutadans amb el castellà com a llengua materna, amb més avis de fora, d'esquerres, joves i precaris

Cartells electorals de la campanya del 21-D. | Adrià Costa

Carles Puigdemont i altres dirigents de JxCat van fer dilluns un nou pas per cridar a la "unitat sobiranista i republicana" en fer pública la Crida Nacional per la República (<https://www.naciodigital.cat/noticia/159464/puigdemont/insta/sobiranisme/convergir/nou/espai/politic/al/marge/pdecat>), un paraigües on volen integrar electoralment el gruix de l'independentisme. Quim Torra fins i tot va fiar "la sort del país" a l'èxit de la iniciativa (<https://www.naciodigital.cat/noticia/159459/torra/llega/sort/pais/exit/crida/nacional/republica?rlc=p1>), a la qual el PDECat està amatent (<https://www.naciodigital.cat/noticia/159414/pdecat/demana/puigdemont/explicui/sera/seu/projecte/mirar/encaixar>), ERC se n'ha desmarcat (<https://www.naciodigital.cat/noticia/159423/erc/rebutja/incorporar-se/al/nou/espai/politic/puigdemont/torra/sanchez>) i la CUP considera que "té molt poc a veure amb la unitat popular" (<https://www.naciodigital.cat/noticia/159501/cup/carrega/contra/espai/puigdemont/molt/poc/veure/amb/unitat/popular>). Ara bé, la unitat de candidatures realment garanteix una major força electoral? L'anàlisi a partir de les dades no convida necessàriament a arribar a aquesta conclusió i,

de fet, presenta seriosos dubtes.

De fet, l'únic cop que l'espai de CDC/PDECat i ERC s'ha presentat unit, el 2015 entorn JxSí, va obtenir força menys vots (39,6%) dels que va aconseguir per separat el 2012 (44,4%) i el 2017 (43%). Això s'explica perquè -almenys fins ara- una sola força electoral transversal en l'eix social no és capaç de seduir tants electors com ho farien dues llistes en què cadascú se centra en cultivar un nínxol determinat.

Per més que a un sector més mobilitzat de l'independentisme li sedueixi la idea de la unitat i que aquesta assegurí en molts àmbits ser la més votada en qualsevol cas, aquesta no enganxa necessàriament a aquells votants que tenen en compte altres aspectes a més de la qüestió nacional. De fet, segons el baròmetre del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) posterior al 21-D, en aquelles eleccions fetes en un context d'alta polarització nacional, amb el Govern destituït i presos polítics i exiliats, gairebé el 30% d'electors de JxCat no va prioritzar l'eix nacional per decidir-se, com tampoc quasi el 40% dels d'ERC o la meitat dels de la CUP, que afirmen que van triar en funció de la proposta social o econòmica o per un equilibri entre tots els dos aspectes. Una llista transversal, per contra, hauria pogut expulsar sectors d'aquest electorat, com ja va ocórrer el 2015, afavorint aleshores a la CUP.

Sectors on JxSí va punxar

Una manera d'analitzar aquest fet és buscar quins nous segments van ser capaços de seduir per separat JxCat i ERC dels que JxSí, dos anys abans, havia estat incapaç d'enganxar. En aquest article, comparem el perfil dels electors a partir dels baròmetres del CEO immediatament posteriors a cada elecció (aquest <http://ceo.gencat.cat/ca/barometre/detall/index.html?id=5628>) i aquest (<http://ceo.gencat.cat/ca/barometre/detall/index.html?id=6668>), els més fiables possibles. Com tota enquesta, presenta un biaix i les dades són sense *cuinar*, amb intenció directa de vot.

Aquesta simple anàlisi permet assenyalar quins són els sectors socials que, tot i sentir-se interpel·lats per l'independentisme de JxCat o d'ERC i voler-los votar, el discurs únic d'un independentisme transversal pot fer anar a buscar altres opcions. Com revelen els següents gràfics, es tracta de ciutadans amb arrels de fora o amb el castellà com a llengua materna, els més d'esquerres, els més joves, els aturats o treballadors precaris, o fins i tot alguns federalistes que podrien votar "sí" en un referèndum.

1. Set punts més de suport entre els castellanoparlants

Un dels col·lectius més allunyats de la idea de la unitat electoral és el dels ciutadans amb el castellà com a llengua materna. Així, mentre que el percentatge de catalanoparlants que van optar el 2015 per JxSí (59%) i el 2017 per JxCat i ERC (59,7%) és pràcticament el mateix, el de castellanoparlants va ser força superior en les darreres eleccions (21,5%) que dos anys abans (14,3%), tot i que llavors la coalició independentista incloïa el president de Súmate, Eduardo Reyes, a les llistes. Aquesta diferència equival quasi a un gens menyspreable 3% de la població amb dret a vot.

Pel que fa als bilingües de naixement o amb una altra llengua materna, la mostra és massa baixa per treure conclusions fiables, tot i que, en el primer dels casos, també s'intueix un increment de suports el 2017 fins i tot molt més notable (de quasi 20 punts).

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCÍO DE LA LLENGUA MATERNA

2. Un 37% més de vots en els nascuts a l'Estat

El lloc de naixement també determina en certa mesura el grau d'adhesió a una llista independentista transversal. Entre els nascuts a Catalunya, l'augment de vot entre 2015 i 2017 va ser limitat, del 7,2%, mentre que, pel que fa als nascuts a la resta de l'Estat, JxCat i ERC van aconseguir per separat un 37,2% més de suports que com a JxSí, passant de l'11,8% al 16,3%. En aquest cas, la mostra dels nascuts a la resta del món amb dret a vot és també massa limitada per treure'n conclusions.

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DEL LLOC DE NAIXEMENT

3. Major increment de suport com menys avis catalans

Una altra correlació que evidencia de forma clara com els ciutadans amb arrels fora de Catalunya se senten menys seduïts per la transversalitat electoral és l'evolució del vot en funció del nombre d'avis i àvies catalanes. Les dades són clares i, com menys avis i àvies nascuts a Catalunya, més va augmentar el suport a JxCat i ERC respecte JxSí: un 49,9% per als que no en tenen cap, un 19,8% per als que en tenen només un/a, un 17,9% per als que en tenen dos/dues, un 12,9% per als que en tenen tres i un lleu descens de l'1,7% per als que tenen tots els avis i àvies catalanes.

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DEL NOMBRE D'AVIS I AVIES CATALANES

4. La unitat només sedueix més els únicament catalans

Com a darrera dada que deixa clar que l'independentisme unitari només guanya força entre els ciutadans amb identitat nacional molt clara catalana, es pot analitzar el seu comportament en funció de si se senten més espanyols o catalans. Entre els que es defineixen només o més espanyols o tan espanyols com catalans, el suport és escàs, tot i que creix lleugerament el 2017 del 5,2% al 6,7%. En canvi, entre els que se senten més catalans, però no només, l'augment és més notable, del 50,5% al 55,2%, mentre que, entre els únicament catalans, el descens és lleuger, de vuit dècimes.

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DE LA IDENTITAT NACIONAL

5. L'esquerra defuig la transversalitat

Com és força previsible, la transversalitat independentista sedueix especialment els votants de centre, atès que aquesta transversalitat s'expressa sovint a nivell ideològic com una opció que defuig els extrems i, per tant, de caire centrista. Així, mentre el suport de JxSí en els ciutadans que es defineixen en les posicions centrals de l'eix ideològic va ser lleugerament superior (35,9%) que la de JxCat i ERC (34%), la quantitat de votants d'esquerres que van triar aquestes dues llistes va ser molt major el 2017 (42,7%) que amb llista unitària (32,5%).

Pel que fa al centre-dreta i dreta, el CEO també indica que el 21-D va atorgar més suport a les

candidatures analitzades, per bé que la mostra és molt reduïda i costa treure conclusions clares. De fet, tan sols un 4,2% dels votants de JxCat i ERC s'ubiquen entre el 7 i el 10 en el posicionament ideològic (essent 10 el màxim de dretes).

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DEL POSICIONAMENT IDEOLÒGIC (0=MÀXIM D'ESQUERRES, 10=MÀXIM DE DRETES)

6. El votant jove no compra la llista unitària

Una altra variable molt clara respecte l'evolució del comportament electoral sorgeix quan es posa la lupa en l'edat dels votants, ja que els menors de 35 anys donen molt més suport a les dues llistes que a la transversal: un 43,9% més en els d'entre 18 i 24 anys i un 16,4% més entre els de 25 i 34. També s'identifica un notable augment de vot del 14,3% en el col·lectiu d'entre 50 i 64 anys, mentre que aquest es manté força estable en el de 35 a 49 i en el de més de 64. Si es vol incorporar vot jove, per tant, la transversalitat independentista no és una bona estratègia.

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DE L'EDAT (EN ANYS)

7. Un 79% més de suport entre federalistes

La llista unitària pot ser una bona idea -o almenys, que no resta- per aconseguir agrupar els votants que tenen clar que la seva prioritat nacional és l'estat independent, però no per aquells federalistes que dubten i podrien votar "sí" en un referèndum binari. Mentre, entre els independentistes convençuts, el suport del 2015 al 2017 *només* va créixer tres punts, del 65% al 68,1%, el percentatge de federalistes que van votar JxCat i ERC va ser un 78,7% major que el que havia triat JxSí, passant del 14,9% al 26,7%. En canvi, el suport entre partidaris de ser una regió o una simple autonomia es mantenen irrisoris en els dos casos.

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DE LA RELACIO PREFERIDA AMB L'ESTAT

8. La unitat té menys avals entre els precaris

El nombre de vots aconseguit per JxCat i ERC també va ser força superior a la de JxSí en aquells ciutadans amb una situació més precària en relació al món laboral. Entre 2015 i 2017, el suport entre assalariats indefinits i jubilats -amb certa estabilitat, malgrat les evidents dificultats econòmiques- es va mantenir estable. En canvi, entre els aturats va créixer un 40,3%, entre els assalariats amb contracte temporal ho va fer en un 33,7%, i entre els autònoms i professionals, en un 11,3%.

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DE LA RELACIO AMB EL MÓN LABORAL

9. Un 12,4% més de vots en la classe mitjana-baixa

L'anterior gràfic té una altra expressió que confirma la dada conforme els més precaris prefereixen poder triar entre diverses candidatures en la pregunta en relació a la classe social de l'enquestat. Mentre les dues llistes només aconseguen augmentar un 2% els vots respecte JxSí entre els catalans de classe mitjana, amb menys penúries, l'increment de suports entre els que se situen en una classe mitjana-baixa augmenta un 14,2%.

Pel que fa a la resta de segments, aquests són poc representatius, ja que els votants de JxCat i ERC que es defineixen de classe baixa, mitjana-alta o alta tan sols suposen prop d'un 5,5% del total, fet que pot amagar grans alteracions percentuals esbiaixades en base a poques respostes.

PERCENTATGE DE VOTANTS DE JXSÍ I DE JXCAT I ERC, EN FUNCIO DE LA CLASSE SOCIAL

10. Creixement per comarques

Totes les anteriors dades tenen una plasmació evident en l'evolució electoral territorialitzada, i és que allà on ERC va tenir el 2017 més pes que JxCat va ser on l'independentisme va créixer més. El 21-D, els republicans van superar la llista de Puigdemont en 12 de les 42 comarques. D'aquestes, 10 es van situar en la franja alta de les comarques on més va augmentar el suport de les dues llistes respecte el de JxSí -entre les quals, 4 de les 5 on més es va incrementar-.

En alguns casos, això es deu segurament al fet que es tracta de feus d'ERC on, per motius territorials, els seus votants no tenen massa bona relació amb CDC/PDECat i, per tant, votar una candidatura amb un cap de llista seu els fa enrere. Això podria ser el que ha passat a zones com les Terres de l'Ebre, comarques on els republicans són molt forts i on més va créixer l'independentisme el 2017, quan anaven per separat. Caldria veure, per contra, què passaria en cas que es presentés una candidatura transversal amb un candidat d'ERC. Potser aquesta recolliria tot el vot republicà, però en perdria en feus de CDC/PDECat.

En altres casos, el motiu pot ser que els republicans han treballat més aquests nínxols analitzats anteriorment poc explotats per l'independentisme i presents especialment en determinades comarques més urbanes de l'entorn metropolità. Al Barcelonès, al Baix Llobregat, al Vallès Occidental, al Vallès Oriental o al Garraf, per exemple, ERC va quedar per davant de JxCat i s'han situat també amb un creixement de suports per sobre de la mitjana -en punts percentuals absoluts, no relatius, cosa que té més mèrit-. És força dubtós que una candidatura unitària pugui mantenir aquest increment en zones que, per primer cop, s'han plantejat fer costat a aquestes opcions polítiques.